

Jumalan liitto ja malli pyhäköstä

*”Mooses palasi ilmoittamaan kansalle, mitä Herra oli sanonut ja säätänyt. Kansa vastasi yhteen ääneen: ‘Me teemme kaiken, mitä Herra on käskenyt.’”
(2. Moos. 24:3.)*

Avaintekstit:

2. Moos. 24:1-18;
1. Kor. 11:23-29;
3. Moos. 10:1-2;
Hes. 36:26-28;
2. Moos. 25:1-9;
2. Moos. 31:1-18.

Herra, Jumalana, Luojana ja Lunastajana, halusi olla kansansa kanssa ja asua sen keskellä. Hän loi meidät olemaan läheisessä yhteydessä häneen. Jos merkitykselliset suhteet muihin ihmisiin voidaan rakentaa vain ajan ja väivännäön avulla, sama pätee myös suhteeseemme Jumalaan. Se voi olla mieltä ylentävä ja kasvun täyteinen kokemus, mutta vain jos vietämme aikaa hänen kanssaan. Käytännössä tämä tarkoittaa hänen sanansa tutkimista (Jumala puhuu meille), rukoilemista (sydämemme avaamista Jumalalle) ja todistamista muille Kristuksen kuolemasta, ylösnousemuksesta ja takaisintulosta (osallistumista Jumalan missioon). Kun Jumala siunaa meitä, me olemme siunausten kanava muille.

Meidän tulisi keskittyä Jumalaan, ei itseemme (Hepr. 12:1-2). Kun olemme yhteydessä Jumalaan, hän voi antaa meille voimaa seurata hänen opetustaan, mikä tarkoittaa olemista kuuliainen hänen sanalleen. Ei ihme, että Kristuksen seuraajien lopunajan sukupolvea kuvataan ihmisiksi, ”jotka noudattavat Jumalan käskyjä ja uskovat Jeesukseen” (Ilm. 14:12).

Tämä on oikeastaan yksinkertaista: me rakastamme Jumalaa, ja tuon rakkauten vuoksi me tottelemme häntä.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 6.9.2025

KIRJA JA VERI

Lue 2. Moos. 24:1-8. Millainen osa Jumalan sanan lukemisella ja veren vihmomisella on Jumalan ja hänen kansansa välisen liiton vahvistamisessa?

Raamatun elävä Jumala on suhteiden Jumala. Tärkeää Heramme kannalta ei ole jokin asia tai agenda, vaan ihminen. Niinpä Jumala kiinnittää huomiota ihmisiin, ja hänen toimintansa ensisijainen tarkoitus on rakentaa henkilökohtainen suhde ihmisiin. Loppujen lopuksi Jumalan, joka "on rakkaus", täytyisi olla Jumala, joka todella välittää suhteista, sillä miten voisi olla rakkautta ilman suhdetta?

Jeesus sanoi: "Ja kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni." (Joh. 12:32.) Jumala ei ole kiinnostunut ainoastaan eettisestä käyttäytymisestämme, oikeasta opista tai joukosta oikeita tekoja, vaan ennen kaikkea henkilökohtaisesta, läheisestä suhteesta meihin. Molemmissa luomisasetuksissa (1. Moos. 1-2) on kyse *suhteesta*: ensimmäisessä vertikaalisesta suhteesta Jumalan kanssa (sapatti) ja toisessa horisontaalisesta suhteesta ihmisten välillä (avioliitto).

Liiton vahvistaminen Siinailla lujitti sen erityisen suhteen, jonka Jumala halusi kansansa kanssa. Seremoniassa kansa huusi kahdesti, että se tottelisi Jumalaa kaikessa, mitä hän vaati. "Me teemme kaiken, mitä Herra on käskenyt", he julistivat (2. Moos. 24:3). He myös tarkoittivat sitä, mutta he eivät ymmärtäneet rikkinäisyyttään, haurauttaan ja voimattomuuttaan. Liiton veri vihmottiin kansan päälle, mikä osoitti, että vain Kristuksen ansiosta Israel pystyi noudattamaan Jumalan ohjeita.

Emme halua hyväksyä sitä, että ihmisluontomme on hauras, heikko ja täysin syntinen. Meillä on luontainen taipumus pahuuteen. Voidaksemme tehdä hyvää, meidän on saatava apua itsemme ulkopuolelta. Tämä apu tulee vain ylhäältä, Jumalan armon voimasta, hänen sanastaan ja Pyhältä Hengeltä. Vaikka meillä on kaikki tämä käytettävissämme, pahuus on meille silti niin helppoa, eikö vain?

Tästä syystä läheinen henkilökohtainen suhde Jumalaan oli ihmisille silloin Siinailla yhtä tärkeää kuin meille nykyään.

"Me teemme kaiken, mitä Herra on käskenyt." (2. Moos. 24:3.) Kuinka monta kertaa olet sanonut saman asian kuitenkin epäonnistuen? Mikä on ainoa ratkaisu?

JUMALAN NÄKEMINEN

Lue 2. Moos. 24:9-18. Minkä hämmästyttävän kokemuksen israelilaiset saivat tässä yhteydessä?

Sen jälkeen, kun liitto oli vahvistettu uudelleen Jumalan kanssa, Mooses kiipesi jälleen Siinainvuorelle. Kiipeämisen alkumatkalla Mooses ei ollut yksin. Hänellä oli seuranaan 73 eriomaista israelilaista johtajaa. Johtajille tämä oli huippukokemus: he näkivät Jumalan. Tekstissä korostetaan kahdesti tätä hämmästyttävää todellisuutta. Johtajien oli myös aika sinetöidä liitto Jumalan kanssa syömällä yhdessä. Tämä oli juhla-ateria, ja Israelin Jumala oli heidän isäntänsä. Jumala kunnioitti näitä johtajia syvästi.

Lähi-idässä Raamatun aikana (ja jossain määrin myös nykyään) yhdessä syöminen oli tärkeä kokemus, suuri kunnia ja etuoikeus. Se tarjosi anteeksiantoa ja muodosti ystävyyden siteen. Se merkitsi sitä, että olemme läsnä toisillemme ja pysymme yhdessä kriisien ja ongelmien aikana. Yhdessä syömällä he lupasivat toisilleen sanomatta sanaakaan, että jos toiselle osapuolelle tapahtuisi jotain, toinen olisi velvollinen tulemaan auttamaan. Kutsu aterialle oli erityinen etu, jota ei tarjottu kaikille.

Kutsusta kieltäytyminen oli puolestaan yksi pahimmista loukkauksista. Tämä oivallus auttaa meitä ymmärtämään Uuden testamentin kertomuksia, joissa Jeesusta Kristusta arvosteltiin voimakkaasti siitä, että hän söi syntisten kanssa (Luuk. 5:30). Kun uskovat viettävät Herran ehtoollisjuhlaa, he myös luovat tämän läheisen siteen muiden uskovien kanssa, jotka ovat heidän laillaan syntisiä. Tämän aterian aikana juhlimme anteeksiantoa ja pelastusta, joka meillä on Jeesuksessa (ks. Matt. 26:26-30; Mark. 14:22-26; 1. Kor. 11:23-29).

Traagista kylläkin, jotkut Mooseksen mukana tuolloin kulkeneista miehistä lankesivat myöhemmin syntiin ja menettivät henkensä (ks. 3. Moos. 10:1-2, 9). Vaikka he saivat sielä niin syvän kokemuksen Jumalan kanssa, se ei muuttanut tai saanut heitä kääntymään. Mikä voimallinen opetus siitä, että totuuden ja pyhien etuoikeuksien hallussapito ei automaattisesti merkitse kääntymystä. Koettuaan edellä mainitun näiden miesten olisi pitänyt olla viimeisiä tekemään myöhemmät traagiset tekonsa.

Tutustu Aaronin poikien kertomukseen. Minkä varoituksen tämän pitäisi antaa meille?

VALTA TOTELLA

Lue Hes. 36:26-28. Miten kuuliaisuus toteutuu elämässämme?

Israelilaiset ilmoittivat kolme kertaa kiihkeästi, että he tottelisivat Jumalaa (2. Moos. 19:8; 2. Moos. 24:3, 7). Kuuliaisuus on tärkeää, vaikka Raamattu opettaa, että me ihmiset olemme heikkoja, rikkinäisiä, hauraita ja syntisiä. Tämä surullinen totuus on paljastunut paitsi muinaisen Israelin historian kautta, myös koko hänen kansansa historian kautta.

Miten me sitten voimme seurata Jumalaa uskollisesti?

Hyvä uutinen on se, että Jumala antaa meille voiman tehdä sen, mitä hän käskee. Apu, joka ei ole meissä itsessämme, tulee ulkopuolelta ja antaa meille mahdollisuuden tehdä sen, mitä Jumala vaatii. Se on Jumalan työtä. Teologisen yhteenvetonsa ytimessä Hes. 36:26-27 profeetta Hesekiel tekee tämän asian hyvin selväksi. Vain Jumala voi muuttaa sydämemme, ja hän tekee sen poistamalla kivisydämemme ja korvaamalla sen herkillä elävällä sydämellä. Joosua muistutti kuuliotaan: "Ette te pysty palvelemaan Herra!" (Joos. 24:19.)

Voimme päättää seurata Jumalaa; se on meidän tehtävämme. Meidän on tehtävä valinta. Valita antautua hänelle hetki hetkeltä. Tämä siksi, ettei meillä ole voimaa täyttää edes tietoista valintaamme palvella häntä. Kun annamme heikkoutemme Jumalalle, hän tekee meistä vahvoja. Paavali sanoo: "Juuri heikkona olen voimakas." (2. Kor. 12:10.)

Huomaa jumalallinen "minä" Hes. 36:24-30: Jumala kookaa, puhdistaa, poistaa, antaa, asettaa ja ohjaa sinua pitämään huolellisesti hänen lakinsa. Mitä hän tekee, sitä sinä teet. Hän samaistuu sinuun, ja jos olet läheisessä yhteydessä häneen, hänen tekemisensä tulee olemaan sinun tekemisesi. Yhteydestä Jumalan ja sinun välillä tulee dynaaminen, voimallinen ja elävä.

Tässäkin kohdassa korostetaan Jumalan tekoja: "Minä annan henkeni teidän sisimpäänne ja ohjaan teidät seuraamaan säädöksiäni, ottamaan varteen minun käskyni ja elämään niiden mukaan." (Hes. 36:27.) Jumala käskee ihmisiä tottelemaan ja antaa sitten voiman totella. Sen, mitä Jumala vaatii kansaltaan, hän auttaa heitä aina tekemään (Fil. 2:13). Kuuliaisuus on Jumalan lahja (ei vain meidän suorituksemme tai saavutuksemme), aivan kuten myös vanhurskauttaminen ja pelastus ovat hänen lahjojansa.

KANSANSA KESKELLÄ

Jumala opetti kansaansa eri tavoin, ja yksi niistä oli pyhäkkö. Kaikki sen palvelukset viittasivat Jeesukseen; ne olivat vertauksia pelastussuunnitelmasta, joka toteutuisi Jeesuksen kautta monia vuosisatoja myöhemmin.

Lue 2. Moos. 25:1-9. Mitä ratkaisevia, käytännöllisiä ja teologisia totuuksia näissä jakeissa on?

Vaikka Jumala johti israelilaisia ja oli heitä lähellä, hän käski Moosesta rakentamaan pyhäkön (2. Moos. 25:8). Jumala halusi osoittaa heille konkreettisesti, että hän oli heidän kanssaan. Vaikka he olivat tehneet väärin monta kertaa, hän ei ollut hylännyt heitä, ja he pääsivät ”jälleen taivaan suosioon” (1AO 323). He saivat käskyn, ja rakentaminen alkoi.

Raamattu vakuuttaa meille, että Jumala ei asu ihmisten rakentamissa temppeleissä ja rakennuksissa (Ap. t. 7:47-50). Paavali toteaa Ateenan Areopagilla: ”Jumala, joka on luonut maailman ja kaiken, mitä siinä on, hän, joka on taivaan ja maan Herra, ei asu ihmiskäsin tehdyissä temppeleissä.” (Ap. t. 17:24.) Myös kuningas Salomo toteaa: ”Mutta asuisiko Jumala maan päällä? Taivasten taivaatkaan eivät ole sinulle kyllin avarat – miten sitten tämä temppeli, jonka olen rakentanut!” (1. Kun. 8:27.) Pyhäkön oli määrä olla paikka, jossa Jumala ilmaisisi läsnäolonsa ihmisille.

Israelilaisten oli määrä tuoda vapaaehtoinen uhri pyhäkön rakentamista varten. Heidän tuli antaa arvokkaita ja kalliita lahjoja, kuten kultaa, hopeaa, pronssia, akasiapuuta, erilaisia hienoja kankaita, oliiviöljyä ja mausteita.

2. Moos. 25:10-27:21 kerrotaan monia yksityiskohtia pyhäkköteltasta ja sen palveluksista. Jumala antoi Moosekselle mallin, joka sisälsi tarkat ohjeet pyhäkköteltan rakentamisesta ja sisustamisesta, mukaan lukien liitonarkku, uhrileipäpöytä, lampunjalka, alttarit, verhot, värit ja mitat.

Mooseksen oli rakennettava telttamaja sen esikuvan mukaan, jonka Jumala oli hänelle näyttänyt (2. Moos. 25:9, 40; 2. Moos. 26:30) ja joka oli ilmentymä taivaan pyhäköstä (Hepr. 8:1-2; Hepr. 9:11). Maanpäällinen pyhäkkö oli palvellut ratkaisevassa tehtävässä siihen saakka, kunnes Jeesus kuoli. Hänen palvelutyönsä taivaan pyhäkössä teki maanpäällisen pyhäkön tarpeettomaksi. Tätä totuutta symboloi väliverhon repeäminen kaikkeinpyhimmän edestä Kristuksen kuollessa (Matt. 27:51; Mark. 15:38).

JUMALAN HENGEN TÄYTTÄMÄ

Jumala neuvoi Moosesta kaikissa yksityiskohdissa. Papeilla tuli olla papilliset puvut, mutta ylipappi käytti erityistä efo-di-kasukkaa, jossa olivat Jaakobin poikien nimet. Hänellä oli myös rintakilpi, jossa olivat urim ja tummim, ja jonka tuli olla hänen sydäntään vasten (2. Moos. 28). Kaikkien pappien tuli olla vihittyjä virkaansa (2. Moos. 29). Muita huolellisesti valmistettavia varusteita olivat suitsutusalttari, pronssiallas, pyhä öljy ja suitsutusaineet (2. Moos. 30).

Lue 2. Moos. 31:1-18, RK 2012. Minkä erityisen avun Jumala antoi, jotta kaikki pyhäkköteltan yksityiskohdat ja siihen liittyvät palvelut valmisteltaisiin ja rakennettaisiin kauniilla ja asianmukaisella tavalla?

Raamatussa lukee nyt ensimmäistä kertaa, että Jumala täyttää ihmisen Jumalan Hengellä. Mitä se tarkoittaa? Besalel sai voiman taiteelliseen työskentelyyn pyhäkköteltan parissa. Hänet täytettiin eli varustettiin uusilla taidoilla, ymmärryksellä ja tiedoilla tarvittavasta käsityötaidosta. Lisäksi Jumala antoi Oholiabille ja monille muille käsityöläisille saman Hengen auttamaan tässä työssä.

Kaiken tämän luovuuden keskellä Jumalan sapatti esitetään merkinä Jumalan ja hänen kansansa välillä siitä, että Herra pyhittää heidät. Se tarkoittaa, että neljännen käskyn noudattaminen liittyy pyhitykseen. Hesekiel huomautti myöhemmin: "Myös sapattini minä annoin heille, jotta se olisi merkinä liitostamme ja muistuttaisi heitä siitä, että minä, Herra, olen pyhittänyt heidät omaksi kansakseni." (Hes. 20:12.)

Sapatti on muistutus siitä, että Herra ei ole vain Luojamme (1. Moos. 2:2-3), Lunastajamme ja Jumalamme (5. Moos. 5:15; Mark. 2:27-28), vaan hän on myös Pyhä. Hän muuttaa ihmisiä läsnäolollaan; hänen Henkensä ja sanansa kautta he kasvavat heijastamaan rakastavaa, ystävällistä, epäitsekkästä ja anteeksiantavaa luonnetta.

Suurin lahja, jonka Jumala antoi Moosekselle, oli kymmenen käskyä, jotka hän itse kirjoitti kahteen kivitaluun (2. Moos. 31:18; 5. Moos. 9:9-11). Nämä taulut oli määrä viedä kaikkeinpyhimpään ja asettaa liitonarkkuun, joka oli armoistuin (2. Moos. 25:21, VKR/RK 2012).

Ilmaisu "armoistuin" tulee hepreankielisestä sanasta, jonka merkitys on 'sovittaa'. Miksi sitten tämä "armoistuin" asetettaisiin suoraan Jumalan lain yläpuolelle?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 1, s. 323–332 tai *Patriarkat ja profeetat*, s. 323–332.

Pyhäkkötelttä oli erityinen paikka, jossa Jumalan kansan tunnustamat synnit sovitettiin. Se oli paikka, jossa koko pelastussuunnitelma oli todellakin näkyvillä israelilaisille heidän ollessaan erämaassa, ja vieläpä hyvin yksityiskohtaisesti. Siellä opetettiin vanhurskauttamisesta, pyhittämisestä ja tuomiosta. Jokainen eläinuhri oli viittaus Jeesuksen kuolemaan, syntien anteeksiantoon ja lopulta syntien poispyyhkimiseen. Uhrien ohella läsnä oli myös Jumalan laki, vanhurskauden normi.

”Arkissa säilytetty Jumalan laki oli vanhurskauden ja tuomio-oikeuden suuri ohjesääntö. Tuo laki julisti kuoleman rikkojalleen; mutta lain yläpuolella oli armoistuin, ja sen yllä Jumala ilmaisi läsnäolonsa ja siitä suotiin katuvalle syntiselle anteeksianto sovituksen ansion perusteella. Näin siinä Kristuksen lunastustyössä, jota pyhäkköpalvelus kuvasi, ’armo ja totuus tapaavat toisensa’, ja ’vanhurskaus ja rauha antavat suuta toisillensa’ (Ps. 85: 10).” (1AO 328.)

Keskustelunaiheita:

1. Kuinka monta kertaa olet sanonut: ”Teen kaiken, mitä Herra on käsenyt”? Kuinka hyvin olet onnistunut yrityksissäsi?
2. Mooses oleskeli 40 päivää Herran kanssa Siinainvuorella. Sen päätteeksi Jumala korosti, että israelilaisten on noudatettava hänen sapatiaan, koska se olisi merkki Jumalan ja heidän välillään siitä, että Herra pyhittäisi heidät. Mikä osa pyhyydellä ja pyhittämisellä on sapatin pitämisessä?
3. Herra halusi heidän rakentavan pyhäkön, jotta hän asuisi ”heidän keskellään”. Miten kiehtovaa, että tämä paikka oli Israelin pelastuksen keskus. Juuri täällä – tässä pyhäkössä, jossa Jumala asui kansansa keskellä – pelastussuunnitelma tehtiin tiettäväksi esikuvina ja varjoina todellisuudesta. Mitä tämä kertoo meille siitä, että olemme täydellisen riippuvaisia Jumalasta pelastuksemme suhteen?
4. Mitä se tarkoittaa, että veren avulla kaikki heidän syntinsä tuotiin pyhäkköön, Jumalan huoneeseen? Miten tämä hämmästyttävä totuus kuvastaa sitä, vaikkakin hämärästi, mitä Jeesus teki ristillä puolestamme ja mitä hän tekee nyt puolestamme taivaan pyhäkössä?